

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/4/2020
Identifikačné číslo spisu: 1218209265
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1218209265.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: PROMOBE FINANCE S.A. reg. č. B37353, Rue Peternelchen 1, L-2370 Howald, Luxemburské veľkovevodstvo, zastúpená advokátskou kanceláriou POLAKOVIČ & PARTNERS s.r.o. so sídlom Vysoká 19, Bratislava, IČO: 472 335 59 proti žalovaným: 1/ SFA 2006, s.r.o. so sídlom Prievozská 4D, Bratislava, IČO: 367 369 96, 2/ BELU SLOVAQUIE S.A., reg. č. B141666, Rue Peternelchen 1, L-2370 Howald, Luxemburské veľkovevodstvo, obaja zastúpení Advokátskou kanceláriou Paul Q, s.r.o. so sídlom Karadžičova 2, Bratislava, IČO: 35 906 464 o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 25Cb/296/2018, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/43/2019-466 z 26. júna 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobkyne o d m i e t a .

II. Žalované 1/ a 2/ m a j ú voči žalobkyni n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, podaným elektronicky dňa 24. decembra 2018 na Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žiadala, aby súd uložil žalovanej I povinnosť zdržať sa zvolávania, organizovania a vedenia akýchkoľvek valných zhromaždení a uskutočňovania akýchkoľvek úkonov v rámci pôsobnosti valného zhromaždenia, s výnimkou takých, ktoré je nevyhnutné uskutočniť za účelom plnenia povinností obchodných spoločností uložených zákonom, a to až do vydania právoplatného rozhodnutia Okresného súdu v Luxemburgu vo veci žaloby vo veci samej podanej dňa 22.10.2018 pod číslom konania TAL-2018-05344 proti, okrem iných, obom žalovaným. Zároveň žiadala, aby súd uložil žalovanej 1/ zdržať sa nakladania so svojím majetkom, priamo i nepriamo, a to akýmkoľvek spôsobom, vrátane predaja, prevodu, pôžičky, úveru, daru alebo akýmkoľvek iným spôsobom s výnimkou konkrétne vymedzených zákonných povinností. Vo vzťahu k žalovanej 2/ žiadala, aby jej súd uložil povinnosť zdržať sa uskutočňovania akýchkoľvek úkonov alebo prijímania akýchkoľvek rozhodnutí v rámci pôsobnosti valného zhromaždenia žalovanej 1/, s výnimkou takých valných zhromaždení, ktoré je nevyhnutné uskutočniť za účelom plnenia povinností obchodných spoločností uložených zákonom, a to až do vydania právoplatného rozhodnutia Okresného

súdu v Luxemburgu vo veci uvedenej žaloby.

1.1. Žalobkyňa je luxemburskou právnickou osobou zapísanou v Obchodnom registri Luxemburgu, pričom ide o akciovú spoločnosť založenú ako správcovská spoločnosť na správu rodinného majetku. Žalovaná 1/ je obchodnou spoločnosťou založenou podľa slovenského práva a zapísanou v slovenskom obchodnom registri, je zároveň dcérskou spoločnosťou žalovanej 2/ a žalovaná 2/ je jej jediným spoločníkom. Žalovaná 2/ je luxemburskou právnickou osobou v Obchodnom registri Luxemburgu, ktorá má dvoch spoločníkov, a to žalobkyňu a luxemburskú spoločnosť IKODOMOS HOLDING so sídlom Place de Nancy 6, L-2212, Luxembourg, Luxemburské veľkovevodsko (ďalej len „Ikodomos Holding“).

1.2. Podľa žalobkyne potreba neodkladného opatrenia spočívala v skutočnosti, že osoby konajúce v mene žalovanej 1/, ako i osoby, ktoré v mene žalovanej 2/ prijali uznesenia, ktorých určenie neplatnosti je predmetom sporu na Okresnom súde v Luxemburgu, jednoznačne a zámerne nekonali a nekonajú v dobrej viere a proti oprávneným záujmom žalobkyne a jej zástupcov, porušili a vysoko pravdepodobne stále porušujú zákaz konkurencie, zatajili a stále zatajujú dôležité účtovné a finančné informácie a dokumenty týkajúce sa žalovanej 1/ a ostatných dcérskych spoločností žalovanej 2/, schválili účtovné závierky všetkých slovenských dcérskych spoločností žalovanej 2/ za účtovné obdobie 2017 napriek námietkam žalobkyne a schválili zlúčenie ôsmich slovenských dcérskych spoločností žalovanej 2/ napriek námietkam žalobkyne.

1.3. Súd prvej inštancie návrh zamietol, pretože žalobkyňa relevantne neosvedčila, že sa žalované zbavujú svojho majetku jeho predajom za nízku cenu, darovaním alebo zámenou za veci nižšej hodnoty, ani že skutočne vyvíjajú činnosť v snahe poškodiť žalobkyňu, ktorá by odôvodňovala potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi žalobkyňou a žalovanými. Skutočnosť, že sedem z dcérskych spoločností žalovanej 2/ zaniklo v dôsledku zlúčenia so žalovanou 1/ nie je podľa názoru súdu osvedčením toho, že žalované konajú v snahe znevýhodniť, či poškodiť žalobkyňu, ale toto ich konanie možno považovať za realizovanie svojho práva disponovať so svojim majetkom. Žalobkyňa taktiež relevantne nepreukázala, že došlo k porušeniu zákazu konkurencie zo strany konateľov zaniknutých spoločností, nakoľko samotné tvrdenie, že uvedení konatelia vykonávali funkciu konateľov aj v spoločnostiach skupiny Ikopart (jediný spoločník slovenských obchodných firiem, na ktoré boli prevedené realizované časti Realitného projektu bez súhlasu žalobkyne) ako také neobstojí a nie je osvedčením toho, že zneužívajú informácie získané na základe svojho postavenia na úkor žalobkyne. Zároveň dodal, že tvrdenie žalobkyne o tom, že konateľ X. nezodpovedal žalobkyňi otázky ohľadom účtovných dokladov týkajúcich sa žalovanej 1/ a uvedených zaniknutých spoločností a nevysvetlil okolnosti svojho konania ako konateľa v predmetných spoločnostiach, nie sú relevantným dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko zástupcovia žalobkyne boli riadne pozvaní na zasadnutie predstavenstva žalovanej 2/ a prijaté uznesenia na nich mohli ovplyvniť, resp. požadovať potrebné objasnenia. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie dospel k záveru, že navrhované neodkladné opatrenie by viedlo k nevyváženému postaveniu sporových strán a predstavovalo by neprimeraný zásah do práv a oprávnených záujmov žalovaných a preto návrh zamietol a žalovaným priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením č. k. 2Cob/43/2019-466 z 26. júna 2019 odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Uviedol, že pokiaľ ide o žalobkyňou namietané nesprístupnenie požadovaných informácií, nie je zrejmé, ako sa má navrhovaným neodkladným opatrením dosiahnuť ochrana žalobcu, keď obsahom petitu je obmedzenie akcionárskych práv žalovanej 1/ v žalovanej 2/ a zákaz dispozície s majetkom. Navyše dodal, že z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa bola pozývaná na zasadnutia predstavenstva žalovanej 2/, ale prijaté napadnuté uznesenia nemohla ovplyvniť, a považovala informácie za nedostatočné. Žalobkyňa pritom neuviedla, aké konkrétne právne predpisy mali byť konaním žalovanej 2/ porušené. Za podstatnú tiež považoval skutočnosť, že je sporné, či sa môže žalobkyňa domáhať neplatnosti uznesení prijatých predstavenstvom a aký má súvis prípadný úspech v spore na Okresnom súde v Luxemburgu s navrhovaným neodkladným opatrením. Žalobkyňa totiž neosvedčila, že prijatím napadnutých uznesení by bol porušený zákon a vznikla jej škoda. Aj vo vzťahu k prípadnému porušovaniu zákazu konkurencie je potrebné uviesť, že ani prípadný predbežný právny názor, že k nemu dochádza, nie je spôsobilý bez ďalšieho

osvedčiť potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Žalobkyňa bola predovšetkým povinná osvedčiť, že konaním konateľov jej vzniká, resp. bezprostredne hrozí škoda, pričom nie je zrejmé, aký má prípadné porušenie zákazu konkurencie vplyv na výkon práv žalobkyne ako spoločníka žalovanej 2/.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa podľa § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „C.s.p.“). Pochybenie odvolacieho súdu videla v skutočnosti, že súd jej nedoručoval podanie protistrany zo dňa 03.06.2019 a 04.06.2019, v dôsledku čoho žalobkyňa nemala možnosť sa k nim vyjadriť, pričom odvolací súd mal zohľadniť tieto podania pri rozhodovaní vo veci samej (body 26 až 28 napadnutého uznesenia), čo predstavuje nepochybné porušenie jej práva na spravodlivý proces. Odvolací súd tak mal porušiť ustanovenie § 374 ods. 3 C.s.p. v spojení s ustanovením § 374 ods. 2 a § 378 ods. 1 C.s.p., podľa ktorých odvolací súd bol povinný doručiť predmetné podania žalovaných žalobkyňi. Tento názor podporuje aj konštantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5Cdo/200/2010, 6Cdo/311/2015, ako i rozsudok vydaný dňa 13.01.2015 Európskym súdom pre ľudské práva vo veci Trančíková proti Slovenskej republike. Vzhľadom k uvedenému navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Žalované 1/ a 2/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedli, že odvolací súd v bodoch 26 až 28 napadnutého uznesenia extenzívne nerozoberal argumentáciu žalovaných vo vyjadreniach z 03.06.2019 a 04.06.2019. V citovaných bodoch odvolací súd len rekapituluje, čo žalované v uvedených vyjadreniach uviedli, pričom samotné odôvodnenie uznesenia je uvedené až v bodoch 33 až 41, kde odvolací súd nijakým spôsobom nereflektuje na vyjadrenia žalovaných zo dňa 03.06.2019 a 04.06.2019, keďže dôvody, pre ktoré odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie sú odlišné od argumentácie žalovaných uvedenej v predmetných vyjadreniach. Je preto evidentné, že aj prípadné vyjadrenie sa žalobkyne k uvedeným vyjadreniam žalovaných by nemohlo čo do podstaty zmeniť záver rozhodnutia odvolacieho súdu spočívajúci primárne v neosvedčení potreby bezodkladne upraviť pomery medzi stranami. Z uvedeného vyplýva, že nedoručenie týchto vyjadrení žalobkyňi (ak by aj išlo o procesnú vadu) teda nemôže predstavovať porušenie jej práva spravodlivý proces. Žalované preto navrhli, aby dovolací súd podané dovolanie žalobkyne odmietol a žalovaným priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom (§ 419 a § 420 C.s.p.).

6. Najvyšší súd vo viacerých v rozhodnutiach vydaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. do 30. júna 2016 vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní nižších súdov, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

7. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené (primárnym) záverom dovolacieho súdu, že dovolanie je procesne prípustné a až následným (sekundárnym) záverom dovolacieho súdu, že tento opravný prostriedok je aj opodstatnený; pre opačný prístup nedáva Civilný sporový poriadok podklad v žiadnom z jeho ustanovení. Pokiaľ dovolací súd nedospeje k uvedenému (primárnemu) záveru, platná právna úprava mu neumožňuje postúpiť v dovolacom konaní ďalej a pristúpiť až k

posúdeniu napadnutého rozhodnutia a konania, v ktorom bolo vydané; pokiaľ by dovolací súd posudzoval správnosť rozhodnutia napadnutého procesne neprípustným dovolaním, porušil by zákon (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3ECdo/154/2013 z 26. mája 2015).

8. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Podľa ustanovenia § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Účinnosťou Civilného sporového poriadku dochádza k zmene základného konceptu inštitútu predbežného opatrenia, ktoré nahrádza neodkladné opatrenie, pričom jeho právne účinky nie sú podmienené prebiehajúcim konaním vo veci samej a vo svojej podstate môže konzumovať vec samu. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej len vtedy, ak sa v dôsledku neho spor o veci vymedzenej žalobou právoplatne skončil a nebude nasledované konaním vo veci samej. Takéto rozhodnutie nevykazuje charakter dočasnosti a predbežnosti poskytovanej meritórnej ochrany vyžadujúcej ďalšie konanie o nároku, v ktorom sa vec vyrieši s konečnou platnosťou. Jedná sa o prípad nariadenia neodkladného opatrenia pred začatím konania, keď súd neuloží povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, a to v prípade, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Rovnako tak sa jedná o prípady návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 C.s.p.).

11. Na uvedené reflektuje aj aktuálna rozhodovacia prax odvolacieho súdu, ktorá vychádzajúc z právnej úpravy obsiahnutej v § 420 C.s.p. vylučuje prípustnosť dovolania proti takému uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu pod sp. zn. 4Obdo/4/2017, 3Cdo/157/2017, 8Cdo/83/2017, 5Obdo/76/2016). Pri neodkladných opatreniach nekonzumujúcich vec samu (vo vzťahu k vylúčeniu prípustnosti dovolania) sa zároveň zohľadňuje, že ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonodarca tu bezpochyby zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pri tom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení strán sporu (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/157/2017).

12. V predmetnej veci žalobkyňa podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom jeho trvanie jednoznačne vymedzila momentom vydania právoplatného rozhodnutia Okresného súdu v Luxemburgu vo veci žaloby podanej dňa 22.10.2018 pod číslom konania TAL-2018-05344.

13. Vzhľadom k uvedenému, aplikujúc právnu úpravu prípustnosti dovolania podľa § 420 C.s.p. a vychádzajúc z povahy neodkladného opatrenia, ktoré nemožno považovať za také, ktoré by mohlo konzumovať vec samu, dovolací súd uzatvára, že proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu nie je dovolanie prípustné. Zároveň platí, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C.s.p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

14. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je procesne neprípustné; vzhľadom k tomu jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.